

Във Франция съм бил четири години

Людмил, р. 1969

Казвам се Людмил. Роден съм в град Сандански. Живял съм една година там. После са се разделили моите родители и баща ми ме е взел в град Симитли и до ден днешен съм тука. Така се протече живота, че съм израснал без майка. Баща ми ме е гледал фактически и съм доволен от него. На една година съм бил, когато ме е взел баща ми, а в момента съм на четиридесет и осем години. В момента съм женен. Децата ми са големи. От двадесет и четири години съм женен.

Синът ми работи, а момичето –не, тя още не може да си намери работа. Тя е на двадесет и три години, а момчето на двадесет и четири години. Жената в момента не работи. Проблемите, както винаги в Българи, са с работата. Аз съм по принцип в строителството, ама всичко. Като казвам всичко, имам предвид всичко, ако не ми верват, мога да го докажа, че мога всичко, а не само да казваш всичко, а да не можеш. Баща ми е бил ковач. Добър майстор е бил. Нещо съм наследил от него.

И така живота през годините къде съм преминал, как да ти кажа...не е бил нито труден, нито лек, защото като се ожених баща ми ме изгони на втория ден. Каза „Щом си женен, от тук натам, вече си поемаш задълженията.” Аз бех на двадесет и една години. Така си спомням, деветдесет и първа година се ожених, като се върнах от Съюз. Бех една година там. И отдели ме баща ми – нормално е. Аз мислех да разчитам на него, ама човеко вика „Вече си женен, поемаш си отговорност .”

И добре, е, аз съм доволен, че ме отдели тогава. Беше ми трудно де, в началото, до един два месец, докато си намера работа, докато... бех със заеми и много проблем ми бе, ама млади хора...нали знаеш.

Жената си работеше в обувното,тука имаше един цех, аз частно и така започнахме.Семейство ново.Она забремене веднага и така децата се появиха – първо момчето, после момичето. Мисля за живота в България, да ти кажа не беше много красив и сега същият живот си е. Печалбата е за богатите, защото законите си ги печатат за них, за бедния нема нищо. Всеки един закон, който излезне в България се готви в името на това, че богатият има полза от него – бедният нема. Така че тея закони, дето ги има в България, на нас не ни требват, не ни вършат работа. В момента съм на

четиридесет и осем години и сега чак си намерих работа според образованието. Средно образование завърших тука в Симитли и в момента работа такава работа, където как ти кажа, както викат хората, дето с борина да я тераш нема да я найдеш.

Мисълта ми е за живота и за нормалния живот къде се говори. Сега всички неща, които се развиха, немат никакво бъдеще и не показват бъдеще за нашата държава. Защо хората бегат от държавата?! Аз съм съм бил петнадесет години навънка. Хода да се мъча и да ми вика там некой си примерно, подмазваш се, да не те изгонат от работа, да се подчиняваш, отишел си да работиш, ке седиш там, шото в България нема, ше умреш от глад. Тия деца аз, пита ли ме некой, как съм ги гледал, да завършат образованието си. Две деца, едно по друго, учат, дрехи, учебници, да се издържат дома, баща болен на легло...та...най-трудният живот е в България да го живееш. Защо всички мигранти минават оттука и никой не иска да седи?! Не е красив живот в България, искат да идат в Германия, Австрия, Швейцария, Франция. Хората бегат по белите светове. България е един черен свят, но никой не може да си отвори очите, да го погледне. Само питат уж нещо, кога имат зор за изборите. Тръгнат тогава по селата и градовете. Тия четири години къде са или две години. Пълна измама.

Хубавите неща в живота ми са, имаше две-три години, когато се ожених. Е тогава почувствах хубави неща. Детето кога ми се роди, тогава почувствах най-хубавия живот за мене – щастие просто, че станах баща. Това беше най-хубавото. После се появи и момичето - пак хубаво беше. И оттам нататък децата си растат, мъките си продължават. Мъчно е, нема работа, идеш там, идеш онам, къде намериш, къде не намериш. Въпросо е оти се краде. Ами ке се краде – нормално е. Некой ке открадне едно железно примерно или ке го върне да вземе два хлеба за дома. Полицията го хване и го осъди за пет години затвор. Това нормална ли е държава – не е нормална. А тия къде крадат с милиони, те плащат си там некакви условни, по техните си закони и го пуснат. А тебе, ако те хванат за едно шише промерно, там че си го вземал от заведението, хем те пребиват от бой, хем те вкарват в затвора.

Ние сме цигани, роми, как да ти кажа..нали европейско викат роми. Аз не мога да кажа, че съм ром, аз съм циганин. Ромите могат да се наричат само в чужбина. Ром не означава циганин, ром означава алкохол. Много хора викат ром, ром, ама не е ром. Ти си си циганин. Аз мога ли да ти кажа на

теб, примерно ти си българин, да ти кажа друго нещо гяур - не мога. Защото ти не си гяур, ти си българин. Как може да ми викаш ти на мен ром, той се подиграва по тоя начин. Чисто културно ти казва ром по европейски, а аз не се обиждам, аз съм циганин. Баща ми е циганин, майка ми е туркиня. Това е ! Нема какво да се криеш от истината.

Чувствал съм се пренебрегнат винаги и то винаги, когато трябва да ти се свърши услуга, в банка примерно отиваш, в общината примерно, работа да си търсиш примерно, е по такива неща, по тоя ред винаги ..дискриминация продължава и до ден днешен. Това е най-културното отказване „Остави си телефона, ние ще ти се обадим“. А виждаш, че има начин и на вратата четеш, че търсят еди какъв си човек за работа, отиваш, по телефона ти се обяснява едно, отиваш там и щом те видят, щом те питат, къде що си, от къде си, ама ти си от махалата „Ааа, добре, остави си телефона“. Това са нормални неща. Те те гонят най-възпитано. Това не е хубаво. Нали за това сме европейци – да няма расова дискриминация. Значи, колко години тия негрите се бориха с това нещо да се махне в Америка. Сега хората какви са, сенатори, депутати, президенти, губернатори има. Къде и да идеш по света, в кой щат да идеш има негри полицаи, еди какви си, ама те хората не те пренебрегват, заради тея неща, дали си черен, дали си бел, дали си кафяв - няма такива работи. Требва в една градина да има различни цветя. Ако са само едни не е красиво. Бог е създал хората различни. Всеки вижда с очите си красотата на човека. Ти казваш, че е грозен, аз казвам, че е хубав. Значи всеки вижда различно. В чужбина, във Франция, в Италия там не я чувстваш дискриминацията, защото за тех си българин. Те не те питат какъв етнос си. Бил си българин, казваш българин, добре ела тука и ти казва човеко, почваш да работиш и това е. Докато в България нема българин, братко. Направо си мангал.

Гарант ти давам, деца ми, не защото са мои, децата са ми много по-възпитани от други деца. Сега некой може да каже, защото са твои, да, ама не, може да се направи проверка, да се видат децата ми, те са много по-отделени от обществото на махалата. Нито веднъж не съм ги пускал да се събират с такива ... сега в момента гледам много цигари, дроги, такива нещада видиш, аз много голем контрол съм дал, особено на момчето. Момчето ми не е женено, само момчето е женено. Значи тя, давам гарант, че не знам дали може да се ожени. Тя не обича такива неща, нали да тръгне. Ние сме говорили с нея на тая тема, тя е голема достатъчно, ако

имаш приятел, излизайте на кафе там, виждате се, не е проблем, но тя и тия неща не ги допуска, защото за нея вика това са всичко...само говори, после след един-два часа разговор...значи нема сериозни момчета. И защо нема серозни момчета?! Тая демокрация ни съсипа децата. Аз като гледам малки деца по улиците говорят мръсни работи. Викат телевизията - не е телевизията. Комунистите навремето били са други хора, не са давали сръбска музика, гръцка музика, дълга коса, черен панталон, аз ги помня тея работи. Затова работиш ли, работиш, дойде един милиционер дома и пита защо не съм на училище, викам на училище съм, свърших, а аз работех, това първата работа - фабриката. Товарач, да товарам слама. Аз съм се скъсвал от работа за седем лева, така нещо ме водеше на надница, каква беше, не мога да се сета сега, това беше онова време. И оттам после за казармата се готвих, влезнах тук в Благоевград, влезнах изкарах четирдесет и пет дена обучението, след това ме преместиха в Сандански, шото съм роден там и там по некакви документи е требвало да служа, от дека си живееш демек, те не знаеха, че съм живял в Симитли. И изкарах двадесет и седем месеца със задръжката в Сандански.

Щом се уволних веднага заминах, подадох си документите в Благоевград за Съюза, тогава беше СССР, още си беше комунисти, заминах, точно беше средата на октомври, по договор там...строител, бояджия. Едно съкращение хванах деведесет и първа година и ни върнаха тия, които ги хвана съкращението, ни върнаха и така...

Минахме в българско тука, видехме каква е разликата от един път, идвам тука на гарата в София, гледам хора, лъжат, търсят да обменят пари, викам тва са измамници, нема що да обменям си викам на тъкло. С тоя билет дека съм дошъл с него ке си ода на Симитли и така направих, българският кондуктор не може да разбере какъв ми е билета от София, обаче аз се качвам с тоя билет от София до Кулата и кондукторът влиза и вика „От къде идваш?“ и аз му казвам „От Москва“, и той „Къде ти е билетът?“.

Показах му билета там беха много листове, аз идвах със самолет. Гледа човека, гледа и вика „Айде бегай!“ и аз си седнах и това е...

И така тука със жената се запознахме, познавах се с брат и, по точно ние сме набори и ходехме в них така..на гости, ала-бала...И така се запознах с нея и се оженихме после. Сватби, децата се появиха и така ми продължи живота до ден днешен. Сега в момента се чувствам по-спокоен, защото

имам държавна работа, това е най-важното от всичко. Дано да е за дълго време, защото от един месец съм на тая работа. Още заплата не съм вземал, но откакто съм там, много ми допада тая работа.

Работата, шефовете имат се така с тебе, не правят никаква разлика. Много съм доволен от них и от колегите си, а бе много съм добре да ти кажа в момента, даже се радвам, че работа там, работа с кеф. Пелети правим, предприятието мисли, че не трябва да го казвам, пелети се правят навсякъде. Много съм доволен от колегите и от шефовете, добри хора са, дори и аванс ми дадоха, питат хората имаш ли нужда от пари. С трудов договор, с всичко, осигуровки... .. Баня има, храна ти дават, вода има такава минерална с тубите, жетони за кафе, а бе просто ти си...европейско.

Банята ти, мивката ти има място да си подгрееш храната, хладилник има вътре, столова има. Това тука на много места май че го няма, има го в някои предприятия, като в начало само за проверка, аз съм ходил така, направят го в началото, после всичко се счупи, открадне некой от работниците и това после не се поддържа.

Оператор на машина съм, те си работят машините, ти само ги наблюдаваш, има си градуси, има въздух и така..... и минаваш през бригадира, обучен си какво трябва да правиш ти е казано. Машините си работят, ти кога видиш, че има проблем, само променяш позициите си и тва е

Кво друго да добавя, аз ако взема да разказвам, трябва да написам една книга. Детският живот ми е минал, като си спомня...баща ми е бил цел живот частник и пияница, щото той е починал не казвам как беше, а бил. Гледал ме е по ресторантите тука, в самия град имаше три кръчми и си ги спомням, едната беше тука на Стефан, бащата на кмета, и едната горе там на Лъвчето и Пирин тука, това беха кръчмите, в които слизаха наште цигани да пият от махалата, това беха тука кръчмите в града и аз си спомням, че аз все бях по масите с него, все едно аз пиех. Там ме преобличаше, имаше едни чорпогащници, като се сета, нито шорти, нито такива неща.

И там неговите приятели, като се сета, ми даваха едни кюфтета, нещо скари там, пиеха менти, некви ракии там, плодови, спомням си, че до вечерно време съм седял там с него. Взима ме, на рамото ме носеше и ме караше дома, баба ми, демек неговата майка, се караше с него, викаше му

„Какво правиш ти, колко е часът, не карай детето никъде с тебе“. Некой път ме оставаше с нея, после ... една година примерно да почна да уча, тая година той не ме беше записал, аз сам отидех да се запиша на училище една година по-късно, моят набор беше втори клас, а аз почнах от първи клас. Нема значение...аз имам мерак, отивам, записвам се. Те се чудят викат тоя човек... Майка му все се караше с него, баба ми демек, му викаше „Детото е маленко до толкова късно, оставай го тук“, а он вика „Нема страшно, той си е с мен свикнал“ и така, и аз се прибирах той ме остави аз си влезна в стаята, баба вика „Ял ли си? - Ял съм“. Пусна си телевизора, имахме един стар телевизор Осогово, некакъв, пусках го нещо там. Старото време беше такава и на баща ми брат беше по Македония и тогава имаше едни стари стъкла, слагаш го пред телевизора, уж светва, некакви такива неща беше издокарал, все едно е цветно, но нема значение.

И така съм израснал аз с баща ми..... аз не искам да гледам пиян човек, верваш ли ми, не искам да гледам! Дома аз, като се ожених, даже и жената не пушеше, сега пушим, и она пуши. Дома алкохол не се пие, пием когато имаме празник и то знаеш ли как пия, пия така като седна с друг...И така да не обидя и сложа и аз в чашата, чукам се само и що е думата до петдесет грама ще я изпия няма накъде, нема да седа дълго време. И от алкохола, от баща ми намразих алкохола. Децата от мойто племе, дето са, всички са алкохолици, братовчедите ми тоест, аз се отделих от них, те ме мразят, защото си мислят, че аз не ги искам. Те се напият и почнат да говорят глупости, а жената е от произход такъв малко турски, как да ти кажа, дедо и е бил с турски произход, она е бела, не можеш да познаеш, че е циганка, даже и много хора я бъркат. Хубава жена е, да ти кажа, със зелени очи, представителна е. Е тогава бехма млади де...Млади хубави, а сега остарехме, както и да е, нема значение... Алкохол се използваме дома, само като имаме повод, иначе не. Мойте роднини не ме искат, защото аз не се събирам с них да пия. Бил съм цияция! Пиенето ще те убие, моят баща беше алкохолик, остави ми големи проблеми с имотите, дома с къщата, и до ден днешен аз имам проблеми с имотите със съда. Знаеш ли колко пари съм дал? Аз с тия пари ще си направих двуетажна къща дома. Адвокатите само търсят пари. Те не те питат къде работиш, влезе каже две-три думи и петдесет кинта, после каже „Абе, там имаше нещо в магазина...“ и ти трябва да идеш да напълниш чантите. Може ли да се живее така в България? Това трябва да се заснеме, ама аз съм в зор и не искам да го заснема, искам да ми помогне. По тоя начин ги научихме да ни използват,

а иначе трябва да го направим, снимай го с телефона, записай го и кога иска да ти взема, та тва- та онова кило. Записай го, откарай го там на друг прокурор, ма те са пък колеги, кой ке го осъди? Само ке ти каже „Да, остави жалбата тука, ние ке се оправим“ и пак ке си остане същото.

В Бюрото по труда бех, не мога да ти кажа през коя година. Бех спрел да излизам навънка и се регистрирах тука, обаче ни водиха на четири часа и ми дават четиридесет лева. Стана ми нещо така гутаво и не разбрах, чекай да ида да питам некой тука за какво става въпрос. Права спаравка доле аз на каква работна заплата, на какъв договор съм и ми викат на половин ден, на четири часа работиш. Идва шефката, там на озеленяването работих, нема да и казвам името, требвало следобед да останеш да работиш, да идеш там-онам, да товариш тревата. И аз им викам „Слушайте сега, на мен ми плащат за четири часа - четиридесет лева, тия дето са с големите заплати на четиристотин лева на тия хора кажете“. И се стига до проблем, че аз съм говорил много и се стига до други хора, те веднага се обаждат по телефоните. И аз им викам, че напускам „Четиридесет лева ги вземи ти, работи, и с тия четиридесет лева да издържаш четиричленно семейство“ и те ми викат „Ми такава е държавата, такива са законите“ и като са такива работете вие за тея. Напускам оттука, аз имам син образован, дванайсти клас, четири и деведесет му е успеха, ше го докарам тука и ше видиш, че е по-добър от тебе и на алгебра и наМоят син е много по-добър от половината, които работят в общината, нормално само ако го обучиш, на тоя апарат ше работиш и край, а те вътре са всички на вуйчо, на чичо, братовчеди и тека се наредиха всичките. А иначе помагат говорят, какво помагаш, на никой не помагаш. Правиме улици, като Бойко, магистралите, на кой от парите е това? Всичко е от такива, като нас данъкоплатците, от бедния народ. От нашите пари ядат и накрая го крият.

Немаме си организация в България, затова страдаме ние! Не съм допуснал семейството ми да не е доволно. Аз съм се правил у борчове, примерно, ходил съм да ти се моля за работа. Ако една къща е пазарена за две хиляди лева, аз съм бил за хиляда лева, само и само да работа, ако е некъде двеста лева работата, свалям пак на сто лева, за да мога да взема пари. По-добре дома с един лев, отколкото дома без един.

В чужбина почти десетина години се мотам, но то е по два-три месеца, по два-три месеца, във Франция съм бил четири години и се върнах преди два месеца. Вече спрех и там, защото и там немаме осигуровки и тоя е

измамник един турчин. Аз добре, че се сетих, отидех там в бюрото, показвам едни документи, такива къде ни ги прави тоя там, и тея ми викат „Бе това е хвърчащ лист, ти не си заведен никъде, нема те в никакви компютри, нищо...“ И тоя след това ми звънне на ида, аз викам „Нема да се прибера, не съм доволен от теб, парите са ми малко. Немам договор, немам нищо, падам, умирам и кой ке ми гледа семейството на мене“. Ние сме по покривите, там е високо, Алпите, снег има и е студено. И така..отказах се оттам и се хванах тука на работа, сега в момента си работа тука и е по-добре да съм си в къщи да си гледам семейството. Аз съм си на годинки вече, четирдесет и осем години, мисля че не ми е за излизане вече. Вече бех навънка, помогнах на сина ми да си купи кола, той е млад. Сега ке гледам като взема да му направи още един етаж, ако даде Господ така да тръгне работата и това е друго що та кажа..... Животът е такъв, че ако сам не си помогнеш, нема кой да ти помогне !